

חובה לפרק את מאזן האימה ההדדי

לפי שעה

אנשי המקצוע באוניברסיטאות, עם כתבי-עת שבמשך כל השנים עסק בנושא זה בכוח עצמו, לבנות תכנית תרגומים כוללת, הדדית ומתוקצבת. גם בכך לא די, יש לבנות תשתית הכוללת גורמים רבים, אך בעיקר, איתור ועדכון מתרגמים קיימים. יש ליצור מסגרות חדשות ללימודי תורת התרגום מערבית לעברית ולהפך. יש להרחיב את מסגרות הלימודים בתחום זה בבתי-הספר, החל ביסודי וכלה בבתי-האולפנה למורים והאוניברסיטאות, ובעיקר, ליצור אווירה נכונה לקליטה תרבותית של השכן, תוך כדי הבלטת היצירה שלנו וההצבעה על המשותף שהוא רב.

תרומתם של סופרים רבים להכשרת הקרקע להידברות עם הפלסטינים, אינה מוטלת בספק. נהפוך הוא, ניתן לומר בביטחון, שהסופרים, ביניהם מן המרכזיים שבקרבנו, תרמו ומוסיפים לתרום לפירוק החשדנות, בפעילותם הציבורית, וכן בכתיבתם הפובליציסטית.

אך היום קיימת סכנה שכברכה על המוגמר. אין מדובר כאן בסוף טוב, עדיין. קיים סיכוי למשהו שעשוי להיות טוב מכל טוב. מזרח תיכון חדש, חופשי, נקי מעוינות פעילה, בו חיים שני העמים תוך ניצול כל המשותף ותוך ניקוז כל הזר והעוין דרך תעלות הקירוב של היצירה האמנותית.

הערה על הזכות להתארגן, למחות ולהתבטא

אלה הן שלוש זכויות יסוד שכל שלטון שמכנה את עצמו דמוקרטי, מכבד. נכון שקיימת הגבלה המתנה מימוש זכויות באי-אלימות פיסית ובמסגרת החוק.

במדינות בהן הדמוקרטיה היא מלאה או אף חלקית — המגבלות הללו מקובלות על הממסד וכן על האופוזיציות. ילצ'ין הפר לאחרונה את כל זכויות האזרח האפשריות. כבש, ביטל וכלא את הפרלמנט באמצעות טנקים ותותחים, פיזר אלפי מועצות מקומיות.

ולא בפעם הראשונה גילה ילצ'ין את פרצופו הרודני. שמועות בעתונות העולמית וכמובן גם בזו שלנו, כאן, אומרות בעקשנות, כי היה שותף פעיל בארגון הפוטש של אוגוסט 91. במעין פרובוקציה מקייבלית, הוא הופיע מאוחר יותר, לאחר שהתוצאות כבר היו ברורות, כמי שמגן על הנשיא הנבחר — גורבצ'וב.

אבל המעשה הנפשע שעשה בימים אלה, הוא סגירת עתוני האופוזיציה בכלל, ו"פרבדה", בפרט. מבלי להיכנס לדין בסוגיה "מי צודק", אם יש בכלל מישהו שצודק, יש לגנות בכל לשון של גינוי, סגירת עתון שהחל להופיע בימי הצאר ניקולאי רומנוב, ועבר עם רוסיה ובריה"מ את כל המהפכים. אנשים בעלי מחשבה חופשית מן הראוי שייבינו שאין גבול לרודנות.

הצרת המערכת
מסיבות טכניות שלא היו תלויות במערכת, נפלו בגיליון הקודם כמה שיבושים, ביניהם חמורים, עליכם התנצלותנו בפני המחברים והקוראים.

אתמול, ה-6.10, התבשרנו שהמטכ"ל הגיש לדרג הפוליטי סיכומים על פריסת צה"ל תוך כדי ביצוע ההסכם עם אש"ף ולאחריו. ידיעה לא מעודדת, אלא מעבירה את סיכומי הפוליטיקאים ללשון מעשית ועניינית. הסיכומים בוצעו מהר; וברור מדוע. אצלנו אין לוקחים שום סיכון בנושאי ביטחון. מבנים שאי-דיוק או סחבת בתחום הזה עלול לגרום לא רק להכשלת ההסכם, אלא לאסון פשוטו כמשמעו. הנושא הצבאי לא יישכח אצלנו, למזלנו, כי למודי ניסיון אנו. מה שאין לטעון ביחס לנושאים אחרים שגם הם שייכים להסכמי השלום ולתהליך הפיוס עם הפלסטינים בפרט, והאומות הערביות בכלל. הנושאים הם כמובן רבים, החל מביטחון, דרך כלכלה, נושא המים, חינוך, תחבורה, תיירות, בינוי ושיכון ועוד הרבה.

אך יש נושא שהוא קודם לכל, שהוא, אולי, ראוי לעמוד בסדר עדיפויות שווה לביטחון, אם לא למעלה מזה: תהליך של התקרבות חיובית בין שני העמים. תהליך של התקרבות מתחיל בהכרות. עד כה, הכרנו, לא כולנו, אבל רוב העם, את הפלסטינים בשני מישורים, אולי בשלושה. אחד: דרך כוונת הנשק בשדה הקרב. שניים: כריכון בשטח כבוש והם הנשלטים. והשלישי, אולי: כקורבנות הטרור הפלסטיני על גווניו, וכמדוברי הטרור הזה.

אם רוצים בהסדר אמיתי, בר-קיימא, יש לשנות את נתיבי ההכרות. במלים אחרות, אם רוצים מזרח תיכון חדש, המשימה היא לפרק את מאזן האימה ההדדי ולעלות על דרך האמון והיחסים הבין-אנושיים — בין אירגונים וקבוצות מקצוע בתחומים רבים. זאת, למען השגת כמה יעדים, שהעיקרי הוא פירוק אי-האמון והפחד ההדדיים.

אתמקד בנושא שהוא קרוב יותר ל"עתון 77". בינואר 77, בישיבה עם קבוצת חברים-סופרים, לקראת הגליונות הראשונים של "עתון 77", קבענו לעצמנו כקו מערכת מרכזי, להדגיש את נושא התרגום מן השפה הערבית לעברית.

ההחלטה הזאת של מערכת העתון, באה משום שהאמנו שההתפייסות והשלום בין העמים במזרח התיכון בוא יבוא; ושתרומתנו הצנועה לתהליך הזה היא בשטח שלנו, הוא הספרות. ידענו שאין שיקוף מדויק אחר לאנטומיה של עם, מספרותו של העם. כדי להכיר אדם, עליך להאזין לו. כדי להכיר עם, עליך לקרוא את ספריו. לשם כך צריך לתרגם אותם לעברית. ומשם שמדובר בתהליך הדדי, יש צורך לתרגם יצירה ישראלית-עברית לערבית.

ראינו את התמונה אז, ובאמת, מאז ועד היום ניתן לאמר, כללית, לא היה גיליון שלא כלל לפחות יצירה אחת מתורגמת מערבית. נוסף לכך, פרסמנו כמה גליונות מיוחדים שהוקדשו בשלמותם ליצירה הערבית.

היום לא די בכך. היום חובה על המשרדים הנוגעים בדבר (החוק, החינוך, התקשורת והאמנויות, האוצר), בשיתוף עם